

Journal of Education Studies

Volume 19
Issue 1 *July-December 1990*

Article 13

7-1-1990

แนะนำหนังสือ : วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

สุรางค์ จันทวาณิช

ทวีวัฒน์ อติยานนท์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

จันทวาณิช, สุรางค์ and อติยานนท์, ทวีวัฒน์ (1990) "แนะนำหนังสือ : วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ," *Journal of Education Studies*: Vol. 19: Iss. 1, Article 13.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol19/iss1/13>

This Book Review is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

สุภางค์ จันทวานิช

ผู้วิจารณ์ ทวีวัฒน์ ปิยะยานนท์

นับว่าเป็นหนังสือเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพที่จะหยิบขึ้นมาอ่านได้โดยไม่ต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านนี้มาก่อน และเมื่อได้อ่านแล้วก็จะทำให้รู้จักและเข้าใจการวิจัยเชิงคุณภาพได้ดีขึ้น

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังการแสวงหาความรู้ในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพ ลักษณะสำคัญ และความเป็นมาของการวิจัยในแบบนี้ ตลอดจนความแตกต่างและความจำเป็นที่ต้องมีอยู่ร่วมกันของวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพกับวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยที่ในถิ่นของความแตกต่างนั้นได้แจ้งให้เห็นถึงความแตกต่างในลักษณะของข้อมูล วัตถุประสงค์ การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการพูดถึงความแตกต่างในถิ่นต่าง ๆ เหล่านี้ นับได้ว่าเป็นเทคนิควิธีที่ดีที่ทำให้ภาพของการวิจัยเชิงคุณภาพในความเข้าใจของผู้อ่านมีความเด่นชัด

ขึ้น และเมื่อได้สร้างพื้นฐานของความเข้าใจที่ดีแล้ว ก็ได้มีการขยายความเพิ่มเติมโดยการกล่าวถึงสภาพการที่ควรใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการทำวิจัย ตลอดจนข้อจำกัดในถิ่นต่าง ๆ และการที่จะเตรียมตัวในการลงมือทำการวิจัยในภาคสนาม และหลังจากนั้นก็ได้เริ่มให้รายละเอียดในส่วนสำคัญของการวิจัย คือวิธีการในการที่จะได้ข้อมูลมา และการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในส่วนที่คล้ายคลึงกับการวิจัยเชิงปริมาณ และในส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของการวิจัยเชิงคุณภาพ ในถิ่นการรวบรวมข้อมูลได้พูดไว้โดยละเอียดในเรื่องของการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาประวัติชีวิต ฯลฯ และในส่วนของการวิเคราะห์ก็ได้พูดถึง เทคนิคพิเศษในการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์เนื้อหาในลักษณะของการวิจัยแบบนี้ในถิ่นนั้นที่แตกต่างไปจากการวิจัยเชิงปริมาณ เช่น การตีความ การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เป็นต้น

ในบทความ ๆ ได้พูดถึงวิธีการหรือเทคนิควิธีที่นักวิจัยคุณภาพควรได้ฝึกฝนเพื่อให้ตนเองมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดีขึ้น วิธีที่นักวิจัยเชิงคุณภาพใช้ในการสร้างความเที่ยงตรงให้กับข้อมูลที่น่าวิเคราะห์ และเกณฑ์ที่ใช้วัดความเที่ยงตรง ทั้งความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอก และข้อควรระวังหรือควรปฏิบัติในขั้นต่าง ๆ ของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งถ้าได้อ่านบทความเพิ่มเติม โดยเฉพาะในภาคผนวก ก. นับว่าจะได้ข้อ

แนะนำที่เป็นประโยชน์มากสำหรับการที่จะลงมือทำวิจัยในรูปแบบนี้ในภาคสนามในชนบทของเมืองไทย เพราะเป็นข้อเสนอแนะที่มาจากประสบการณ์ตรงที่หาไม่ได้จากตำราเล่มใด

กล่าวโดยสรุปนับว่าเป็นหนังสือที่มีลำดับก่อนหลังและปริมาณของเนื้อหาในส่วนต่าง ๆ ที่เหมาะสม ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพทั้งในแง่ของทฤษฎีและการที่จะลงมือปฏิบัติ